

ת"פ 48743/08/18 - מדינת ישראל נגד דוד פלשר

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 48743-08-18 מדינת ישראל נ' מלמוד ואח'

כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי	בפני
מדינת ישראל	בעניין:
נגד	המאשימה
הנאשם	דוד פלשר

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד אורי סירוטה

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד אילייה דביירין

גזר דין (ללא הרשעה)

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעות הוכחות בריבוי עבירות של כתיבת עץ בוגר ללא רישיון כריתה בניגוד לסעיף 15(א) ביחד עם סעיף 17(7) לפקודת היערות.
2. על פי עובדות כתב האישום, במהלך חודש יוני 2017, בסמוך לחווה הסולארית במושב תלמי אליהו, כרת הנאשם, בהוראת גרמן ועבורו, 30 עצי אקליפטוס בוגרים, מבלי שהיה בידו רישיון כריתה מאת פקיד היערות ושלא כדין.
3. כתב האישום הוגש מלכתחילה גם כנגד גרמן, אלא שגרמן נמחק מכתב האישום לאחר שהמאשימה הגיעה להסדר עם חברת "תלמי אליהו אנרגיות ירוקות בע"מ (להלן - "החברה הסולארית") לפיה תשלם החברה הסולארית קנס מנהלי קצוב בסך של 97,750 ₪.
- החברה הסולארית, היא זו שהזמינה את כריתת העצים במקום והיא זו שנהנתה מתוצאות הכריתה.
4. המאשימה והנאשם לא הגיעו ביניהם להבנות ומשפטו של הנאשם התנהל עד תום.
5. דיון ההוכחות התנהל בפני כב' הש' אמוראי וגם הכרעת הדין המרשיעה ניתנה על ידו, אלא שלאור פרישתו לגמלאות, נשמעו הטיעונים לעונש בפני.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ב"כ המאשימה הפנה לערך המוגן שנפגע: שמירה על אילנות ארצנו. לדבריו מידת הפגיעה בערך המוגן היא משמעותית בשים לב שנכרתו 30 עצים בגירים שגובהם מעל 20 מ' שגדלו בשטח ציבורי. ב"כ המאשימה טען כי הגם שעסקינן באירוע אחד ישנם 30 מעשי עבירה, שכן כריתה של כל עץ מהווה עבירה נפרדת.

לדבריו, המחוקק קבע בגין כל עץ קנס מנהלי של 7,500 ₪ שהוא הקנס המינימלי, ובגין 30 עצים הקנס המצטבר הוא 225,000 ₪. לדבריו הקנס המירבי בגין כל כריתה עץ עומד על 29,200 ₪, ואם הסכום יוכפל במספר העצים שנכרתו אזי הקנס המירבי הוא 876,000 ₪.

לשיטת המאשימה מתחם העונש ההולם נע בין 10%-20% מהקנס המירבי. המאשימה הפנתה לכלל אחידות הענישה וציינה כי החברה הסולארית שילמה קנס בסך 97,750 בהליך מנהלי. לדברי ב"כ המאשימה, הוצע לנאשם הסדר "נדיב" בתחילת ההליך, אך הוא סירב. לטענתו, אם יוטל על הנאשם קנס נמוך מהקנס המנהלי שהוטל על החברה הסולארית תפגע אחידות הענישה ויעבור מסר שגוי לפיו עדיף לנהל משפטים משך שנים, שכן העונש שיוטל יהיה קל יותר. ב"כ המאשימה הפנה לכך שעמדתה העונשית של המאשימה אף מקלה ביחס לקנס המנהלי הקבוע בחוק, ובשים לב לסעיף 14 לחוק העבירות המנהליות.

לדבריו לקיחת האחריות על ידי הנאשם לאחר שניתנה הכרעת הדין היא טקטית בטיבה. לדבריו, לא מגיעה לנאשם ההנחה שנהוג לתת למי שבחר להודות, לקחת אחריות ולחסוך זמן שיפוטי. ב"כ המאשימה הפנה לאסופת פסיקה ועתר לקנס ברף הבינוני של המתחם, תוך שציין כי "יחיו בשלום" גם אם יוטל קנס ברף התחתון של המתחם בנוסף עתר לענישה נלווית בדמות מאסר מותנה והתחייבות.

7. ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם בן 55, אדם נורמטיבי, שלראשונה בחייו נחקר על ידי הרשויות וניהל משפט. הנאשם הוא גוזם מוסמך, 30 שנה עוסק בתחום, עובד קשה לפרנסתו. ב"כ הנאשם עתר לביטול הרשעת הנאשם. לדבריו הרשעה בפלילים תפגע אנושות בפרנסתו, זאת משום שבמכרזים המקובלים בתחום זה אחד התנאים להשתתפות במכרז הוא העדר הרשעות קודמות (הוצגו 2 מכרזים לדוגמה). ב"כ הנאשם הפנה לתרומה הרבה של הנאשם ומשפחתו לחברה, לכך שסבו של הנאשם תרם לקרן הקיימת לישראל, כפי שעולה מהמסמכים שהוגשו. הנאשם רב סרן במילואים, עדיין משרת במילואים, בשנת 2019 קיבל תעודת הצטיינות. לדבריו לא נגרם נזק של ממש לעצים שנכרתו ומסרטון שהוגש עולה כי העצים צמחו מחדש. ב"כ הנאשם טען כי מדובר במעשה אחד, באותה עבודה, אותה הזמנה, באותו המקום. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה לפיה גובה הקנסות המוטלים בעבירות דנן עומדים על אלפי שקלים ולא עשרות אלפי שקלים. לאור כל האמור, ביקש ב"כ הנאשם להורות על ביטול ההרשעה ולהסתפק בהתחייבות כספית ואפשר גם ענישה בדמות של"צ.

8. מטעם ההגנה התייצב מר כהן אבי ברימו, אלוף משנה במילואים, אשר מכיר את הנאשם 34 שנים, הנאשם שירות בלבנון תחת פיקודו, ועדיין משרת תחתיו במילואים. הנ"ל סיפר שבשנת 2019 הנאשם נבחר כ"מצטיין אלוף", סיפר שהנאשם התנדב לירות עצים עבור הצבא בגבול עזה, תחת אש צלפים.

9. הנאשם בדבריו האחרונים סיפר שהסתמך על אישור שניתן בעל פה, ושזו היתה טעות. בשל היכרות רבת שנים עם גרמן הוא לא דרש לראות את האישור בכתב ומבין שטעה. לדבריו הוא עצמו משכנע אנשים להימנע מכריתת עצים ואף הציל במהלך חייו עשרות עצים מכריתה. ציין כי גם במקרה הנוכחי, פעולות הכריתה שביצע נעשו באופן שיאפשרו לעצים להתחדש. לדבריו תמיד עבד באופן חוקי, מעולם לא נקלע לסיטואציה כזו. הנ"ל עובד עם רשויות מקומיות וחושש כי בשל הרשעה יפסיקו לעבוד עימו ואף תיפגע יכולתו לגשת למכרזים.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

10. הגם שהנאשם כרת 30 עצים, עדיין עסקין באירוע אחד. מדובר באותה הזמנת עבודה שקיבל הנאשם, באותו מקום, באותו הזמן, מעשיו של הנאשם קשורים זה לזה ברצף מתמשך אחד, מדובר במסכת עובדתית אחת, המהווה "אירוע אחד". העבירה כאמור נעוצה בכך שלא היה היתר כריתה לעצים. ויודגש, לנאשם לא היו דרושים 30 היתרים, עבור 30 העצים שכרת, אלא היתר יחיד שאמור היה לכלול את כל העצים הרלוונטיים. לפיכך, מקובלת עלי עמדת ההגנה שיש לראות בכך אירוע אחד.

11. ראו בעניין זה, את פסק דינה של כב' הש' דפנה ברק-ארז, בדעת רוב בע"פ (עליון) 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נגד מדינת ישראל** (29.10.2014)(בפסקה 5):

"בעיקרו של דבר, התשובה לשאלה מהם גדרי ה"אירוע" תיגזר מניסיון החיים, כך שעבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאירוע אחד. המובן שניתן למונח "קשר הדוק" יתפתח ממקרה למקרה ואין צורך לקבוע אותו באופן קשיח כבר כעת. **עם זאת, ניתן לומר כי ברגיל קשר כזה בין עבירות ימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה** (אך מבלי שפרמטרים אלה ימצו את מבחני העזר האפשריים לבחינת עוצמתו של הקשר בין העבירות)".

עוד בעניין מבחן ה"קשר הדוק" אשר אומץ בפרשת אחמד בני ג'אבר, ראו: ע"פ 2519/14 **ענאד אבו קיעאן נגד מדינת ישראל**, ע"פ 4316/13 **מדינת ישראל נגד רמי חג'אמה ואח'**, רע"פ 4760/14 **אדוארד קיסלמן ואח' נגד מדינת ישראל**, (פורסמו במאגרים המשפטיים); ע"פ 5643/14 **עיסא נגד מדינת ישראל**, (פורסם בנבו) (24.06.2015).

12. לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב לכך שעסקין באירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם אחד.

מתחם העונש ההולם

13. **הערך המוגן בעבירה שביצע הנאשם הוא הגנה על אילנות ארצנו**, הצורך בשימור עצים על היבטיו הסביבתיים, הנופיים וההיסטוריים.

14. **מידת הפגיעה בערך המוגן** אינה ברף גבוה. שכן העצים שנכרתו התחדשו וחזרו לצמוח.

15. **באשר לנסיבות ביצוע העבירה** נתתי דעתי לכך שהנאשם כרת 30 עצים. נתתי דעתי לכך שעל פי עדותו של מר ברוכי, עובד קק"ל- עוזר פקיד היערות, החברה הסולארית פנתה אליו בטרם ביצוע העבודה, מר ברוכי, הגיע למקום, ערך ביקורת ונתן בעל פה אישור לגיזום ועיצוב העצים, הגם שלא נתן אישור כריתה (עמ' 13 ש' 33-34). בהודעה שנגבתה ממנו בסמוך לאירוע, אישר מר ברוכי שאמר לנאשם ולמר גרמן, נציג החברה הסולרית, שהגובה שהוא מכיר הוא 1.5 מ'. בית המשפט ציין בהכרעת הדין, כי עלו קשיים בנוגע לתוכן הדברים שהוחלפו בין מר ברוכי לבין מר גרמן (עמ' 23 ש' 27), ועם זאת כאמור, אישור כריתה לא ניתן.

נתתי דעתי לכך שהנאשם לא היה נוכח בסיוור הנ"ל ומי שנכחו בשיחה הם ע"ה 2 מר גרמן, ומר נתנאל איתן (עד שהוזמן על ידי בית המשפט) שניהם נציגי החברה הסולארית. ע"ה 2 העיד כי הבין מהשיחה עם מר ברוכי, כי אם חותכים את העצים מעל מטר וחצי זה נקרא גיזום ולא כריתה ואין צורך באישורים, למעט הסכמה של בעל הקרקע וביצוע העבודה על ידי גוזם מומחה (עמ' 49 ש' 16-17), אותו הדבר בדיוק הבין גם מר נתנאל איתן (עמ' 11 ש' 26-28 לפרוטוקול מיום 22.11.21).

נתתי דעתי לכך שע"ה 2 העביר לנאשם את תוכן שיחתו עם מר ברוכי וציין בפניו כי ניתן אישור בעל פה לביצוע העבודה ובלבד שישאר לפחות אורך של מטר וחצי מהאדמה (עמ' 50 ש' 4-5).

נתתי דעתי לכך שביחס לכריתה שביצע הנאשם, הוא הורשע בכך שחתך את הגזע המרכזי "בלא הותרת בדים", ולא הורשע בחלופה של ביצוע פעולה "הגורמת או העלולה לגרום למותו של אילן מוגן או עץ בוגר" (סעיף 2 לפקודת היערות - הגדרת "כריתה").

נתתי דעתי לכך שבית המשפט אשר שמע את הראיות בתיק קבע כי הנאשם "חשד שהמדובר בכריתה המצריכה רישיון אך נמנע מלברר עם הגורמים המוסמכים." (עמ' 24 ש' 14-15) וכי "הסתמכות על אמירה כללית בעל פיה או על נורמה קיימת, בנסיבות, שקולה לעצימת עיניים ומקימה את האחריות של הנאשם" (עמ' 24 ש' 27-29).

נתתי דעתי שאין אינדיקציה לתכנון מוקדם לביצוע העבירה, נתתי דעתי לנזק שיכול היה להיגרם לעצים, ואף לנזק שנגרם לנוף כתוצאה מכריתתם, עם זאת כאמור, לא היתה מניעה חוקית לגזום את העצים, כל עוד היו נותרים בדים, (להבדיל מכריתתם) ובסופו של יום התחדשה צמיחתם של העצים הכרותים, נתונים שאף אושרו על ידי מר בר

ברוכי בעדותו.

נתתי דעתי לכך שהגם שהעבירה פגעה בערך המוגן של שמירת עצי ארצנו, הרי שהמטרה לשמה נכרתו העצים, היא לצורך מניעת הסתרת קרני השמש, זאת על מנת לאפשר לחברה הסולארית יצור אנרגיה סולארית מקרני השמש, אנרגיה ירוקה וידידותית לסביבה.

16. על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ניתן ללמוד מפסקי הדין שלהלן:

עפ"ג (חיפה) 40640-08-20 **מדינת ישראל נ' עיריית אום אל פאחם** (10.12.20): המשיבה זוכתה בבית משפט קמא לאחר שמיעת ראיות מביצוע עבירה של כריתת עצים ללא רישיון. בית משפט קמא שוכנע כי נכרתו מטעמה של המשיבה 5 עצי אקליפטוס אך קבע כי לא הוכח שהדבר נעשה ללא רישיון. בית המשפט המחוזי, בהסכמת הצדדים קיבל את הערעור, הרשיע את המשיבה בריבוי עבירות על סעיפים 15(א) ו-17(7) לפקודת היערות, והטיל על המשיבה ענישה מוסכמת בדמות קנס בסך ₪ 15,000 והתחייבות בסך ₪ 25,000.

עפ"ג (חיפה) 25581-06-20 **מדינת ישראל נ' נאטור וע"פ** 30789-06-20 נאטור נ' מדינת ישראל(2.8.20): המשיב הורשע לאחר שמיעת הוכחות בביצוע עבירה של כריתת עצים והובלתם ללא רישיון בניגוד לסעיף 15(א) ו-17(7) לפקודת היערות. המשיב כרת 600 עצי אבוקדו במושב שבי ציון והובילם, ללא רישיון כדין. על המשיב ועל המושב הוטלו קנסות מנהליים בסך ₪ 29,200 ש"ח. המושב שילם את הקנס, המשיב ביקש להישפט. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם כולל קנס שנע בין ₪ 7,000-15,000 והתחייבות כספית שנעה בין ₪ 15,000-25,000 וגזר על המשיב קנס בסך ₪ 10,000 והתחייבות בסך ₪ 20,000. בית המשפט המחוזי דחה בהסכמת הצדדים את שני הערעורים, ומצא לציין כי גם אם מי מחברי ההרכב, אילו היה דן בתיק בערכאה הדיונית, היה מטיל על המשיב קנס גבוה יותר, עדיין לאור נסיבות התיק ונימוקיו של בית משפט קמא, אין מקום להתערבות בעונש.

עפ"ג (חיפה) 30807-12-19 **מדינת ישראל נ' שיח** (16.1.20): המשיב הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירה של כריתת עצים ללא רישיון בניגוד לסעיף 15(א) ו-17(7) לפקודת היערות. המשיב כרת, בהוראת מנהל המטעים של קיבוץ "שמרת", 88 דונם של עצי אבוקדו בוגרים (כ - 2640 עצים בוגרים). בית משפט קמא קבע כי מדיניות הענישה בעבירות מסוג זה הוא קנס, אך מצא כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות לחרוג לקולה מסכום הקנס המנהלי והטיל על הנאשם קנס בסך ₪ 7,000 והתחייבות כספית בסך ₪ 15,000. ערעור המדינה נדחה.

עפ"ג (חיפה) 9993-09-19 **מדינת ישראל נ' מחמוד ג'בארין** (4.7.19): המשיב הורשע בעבירה של כריתת עץ ללא רישיון. המשיב כרת 2 עצי זית באמצעות מחפרון, אשר היה נהוג בידי אדם אחר. על המשיב הוטל קנס מנהלי בסך ₪ 7,500, אך הוא ביקש להישפט ולכן הוגש כתב האישום. המשיב לא התייצב לדיון. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין ₪ 7,500-15,000 והתחייבות כספית וגזר על המשיב, בהעדרו, קנס בסך ₪ 7,500 שישולם ב- 30 תשלומים והתחייבות בסך ₪ 7,500. המערערת הגישה ערעור על קולת העונש. המשיב לא התייצב לדיון בערעור. בהמלצת ערכאת הערעור חזרה בה המערערת מהערעור על גובה הקנס, והערעור התקבל ביחס לפריסה לתשלומים. נקבע כי הקנס ישולם בתשלום אחד.

עפ"ג (נצרת) 41277-04-15 **עזאם ואח נ' המשרד האיכות הסביבה צפת** (27.10.15): המערערים הורשעו לאחר שמיעת הוכחות בעבירות לפי סעיפים 15 ו-17 לפקודת היערות, 1926 בגין כריתה והובלה

של כ-4 טון עצת אורן, בעוד המערערים החזיקו רישיון הובלה בלבד בהיקף של 900 ק"ג בלבד. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם כולל קנס הנע בין 3,500 ₪ עד 15,000 ₪ והתחייבות כספית, והטיל על כל אחד מהמערערים קנס בסך 4,000 ₪ והתחייבות בסך 7,500 ₪. המערערים ערערו על עצם ההרשעה, ובהמלצת ערכאות הערעור בוטלה ההרשעה בעבירה של כריתת עצים ובמקומה הורשעו המערערים בעבירה של נטילת עצים לפי סעיפים 5(א) ו-17 לפקודת היערות. העונש נותר ללא שינוי.

עפ"ג (מרכז) 23464-06-12, בן שלמה נ' קרן קיימת לישראל; ע"פ 43474-06-12 **קרן קיימת לישראל נ' בן שלמה** (15.9.13): המערער הורשע לאחר שמיעת הוכחות בעבירה של כריתת עץ בוגר ללא רישיון כריתת בניגוד לסעיף 15(א) ביחד עם סעיף 17(7) לפקודת היערות. המערער כרת 156 עצי אקליפטוס ביער בן שמן. בית משפט קמא נמנע מהטלת קנס כספי לאור מצבו הכלכלי הקשה של המערער והטיל עליו התחייבות ע"ס 10,000 ₪ למשך שנתיים. ערעור המערער על הכרעת הדין המרשיעה נדחה, ערעור המדינה על קולת העונש התקבל ובית המשפט המחוזי נוסף על ההתחייבות הטיל על המערער קנס בסכום של - 3,000 ₪ או חודש מאסר תמורתו.

ת"פ (חיפה) 48725-09-20 **מדינת ישראל נ' אבו דולה** (24.6.21): הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בכריתת 15 עצי אלון בוגרים ללא אישור כריתה. בית המשפט אימץ את הסכמת הצדדים וגזר על הנאשם קנס בסך 30,000 ₪, מאסר מותנה בן 3 חודשים למשך שנתיים והתחייבות כספית בסך 20,000 ₪. כמו כן חולטו 2 המסורים ששימשו לביצוע העבירה.

ת"פ (ראשל"צ) 22568-08-16 מדינת ישראל נ' שינה (22.12.16): הנאשם הורשע על פי הודאתו בכריתת חמישה עצי סיסם הודי, נדון במסגרת הסדר לענישה הכוללת קנס בסך 3740 ₪ והתחייבות בסך 10,000 ₪.

ת"פ (ראשל"צ) 8203-02-16 **מדינת ישראל נ' דרומי ואח'** (11.12.16): הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון, בכריתה של לפחות 30 עצי פיקוס. נדון במסגרת הסדר לענישה הכוללת קנס בסך 7,500 ₪ והתחייבות כספית בסך 7,500 ₪.

ראו גם: ת"פ (בית שאן) 56252-12-20 **מדינת ישראל נ' עמרי** (11.4.21); ת"פ (בית שאן) 38574-03-20 **מדינת ישראל נ' גלבוע - החברה הכלכלית** (2.11.20); ת"פ (פתח תקוה) 4489-04-13 **מדינת ישראל נ' קריצמן ואח'** (3.6.13); ת"פ (בית שאן) 7065-01-14 **מדינת ישראל נ' בר נתן** (30.11.14); ת"פ (בית שאן) 32941-06-15 **מדינת ישראל נ' אבזאח** (22.3.16); ת"פ (בית שאן) 18414-10-13 מדינת ישראל נ' קמרי (12.3.14).

17. באשר לגובה הקנס, כפי שציין ב"כ המאשימה, המחוקק קבע קנס מנהלי בגין כריתת עץ, בסך 7500 ₪, עוד נקבע בסעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו 1985, כי ככל שבית המשפט ירשיע הנאשם, וככל שיטיל עליו קנס כעונש יחידי, לא יפחת הקנס שיוטל מגובה הקנס המנהלי, אלא מנימוקים שירשמו אם ראה שמתקיימות נסיבות מיוחדות שמצדיקות זאת.

עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי

של הנאשם.

מצבו הכלכלי של הנאשם הוכח בפני בדמות אישור שהוגש על הכנסותיו והכנסות בת זוגו, ומסמך המלמד על חובותיו הכספיים.

18. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם בנסיבות המפורטות בכתב האישום, בשים לב למכלול הנתונים, לרבות לחלקו בפרשה וחלקם של האחרים, כולל קנס בסך 12,000 ₪ ועד 40,000 ₪ והתחייבות כספית.

שאלת ביטול ההרשעה

19. הכלל הוא כי מי שהוכחה אשמתו, יש להרשיעו בדין.

בע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש (2.9.96), פסק בית המשפט העליון כי:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק במבחן מבלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפר את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון לפני החוק".

קיימים מקרים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן בהם קיימת הצדקה להימנע מהרשעה (ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.07)) וזאת כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי.

ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97), נקבע כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים מרכזיים: ראשית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ושנית ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

על הנאשם מוטל הנטל לשכנע שהותרת ההרשעה על כנה תפגע בו באופן קונקרטי ולא די בהעלאת תרחיש תיאורטי שלפיו עלול להיגרם לנאשם נזק בעתיד (רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.14); רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל (4.3.13); רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל (31.12.12)).

20. עם זאת, אין לשכוח, כי העבירה עליה נותן הנאשם את הדין, היא עבירה שניתן היה להמירה בהליך מנהלי, ואף הומרה בהליך מנהלי כנגד הנאשם האחר, מר גרמן, שהועמד לדין בתיק זה ביחד עם הנאשם שבפני והאישום נגדו נמחק. כנגד גרמן עצמו לא ננקטו הליכים מנהליים, אלא החברה בה עובד שילמה קנס מנהלי.

21. לעניין שאלת ההרשעה כשעסקין בעבירה שהמחוקק קבע כי תיאכף בהליך מנהלי, אין לי אלא להפנות לדברי בית המשפט העליון ברע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי (10.9.13):

"כיצד יש לבחון את שאלת ההרשעה בפלילים ביחס לעבירות מן הסוג שעברו המשיבים שלפנינו. העבירות שעברו המשיבים הן עבירות אסדרתיות של אחריות קפידה בתחום איכות הסביבה. ראינו כי

במהלך השנים, קיימת מגמה בחקיקה להעברת הטיפול האכיפתי בעבירות בעלות מאפיינים דומים למסלולי אכיפה חלופיים (עבירות קנס, עבירות מינהליות, עיצום כספי). **במסגרת מסלולים אלה, ההרשעה בפלילים היא בבחינת חריג להילוך הדברים הרגיל (עיצום כספי, עבירות מינהליות) או שאינה נרשמת ברישום הפלילי (עבירות קנס). זאת, בניגוד לכלל הנוהג בהלכה הפסוקה ביחס להליכים פליליים, שלפיו הרשעה היא הכלל והימנעות מהרשעה היא החריג לו.** כיצד נתון זה משליך על ענייננו? מחד גיסא, **אחת מתכליות המעבר למתווי אכיפה חלופיים הוא הימנעות מהרשעה פלילית**, נוכח מאפייניהן של עבירות אחריות הקפידה. לכן, ניתן לכאורה לשאוב השראה מן ההסדרים החלופיים (כפי שעשה בית המשפט המחוזי), ולהגמיש את הכלל הנוגע להימנעות מהרשעה בפלילים ביחס לעבירות אלה. ...

להשקפתי, כל עוד מדובר בהליך פלילי, מוסיף לחול הכלל הנטוע בפסיקתנו שלפיו הליך שבו הוכחה אשמתו של נאשם מסתיים בהרשעתו בדין. ההכרעה אם ראוי להעביר עבירות אלה (כולן או מקצתן) למתווה אכיפה חלופי נתונה למחוקק ולמחוקק המשנה. כל עוד הדבר לא נעשה, קביעת כלל הפוך בדבר הימנעות מהרשעה (אלא בנסיבות מחמירות) תגביל את אפשרויות הענישה העומדות לרשותו של בית המשפט, תכביד על רשויות אכיפת החוק ותפגע בתכלית ההרתעתית החשובה שעליה עמד בית משפט זה ביחס לעבירות אסדרתיות בכלל, ועבירות איכות הסביבה בפרט.

עם זאת, **נראה כי גם ביישום ההלכה הנוהגת, כפי שנקבעה בעניין כתב ובפסיקה שצעדה בעקבותיו, בית המשפט אינו עוצם את עיניו למאפיינים המיוחדים של העבירות האסדרתיות, ואין מניעה לתת לנתון זה משקל באיזון הכולל.** כפי שצוין, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה הן שיקול שנלקח בחשבון באיזון שקבעה הפסיקה לבחינת שאלת ההימנעות מהרשעה בפלילים, בין האינטרס הציבורי שבהרשעה לבין נסיבותיו הפרטניות של הנאשם והנזק שייגרם לו כתוצאה מן ההרשעה. **ככל שהעבירה שעבר הנאשם ונסיבות ביצועה הן ברף הנמוך, כך פוחת האינטרס הציבורי שבהרשעה. כפועל יוצא, ניתן להקל על הנטל המוטל על כתפי הנאשם להראות את עצמת הפגיעה שתיגרם לו כתוצאה מן ההרשעה כתנאי לאי הרשעתו בדין.** בנוסף, צודק בית המשפט המחוזי בהערתו כי בעבירות מעין אלו, שאלת שיקום העבריין - כשיקול מרכזי שעליו עמדה הפסיקה ביחס לנושא ההימנעות מהרשעה - אינה רלוונטית. מכיוון שבמצב הדברים הרגיל **מדובר בעבירות הנעברות על-ידי אנשים ללא מעורבות קודמת בפלילים, אין מדובר, ככלל, בסיטואציה של עבריין טעון שיקום.**

לסיכום - הגם שההלכה הקיימת שלפיה הרשעה בפלילים היא הכלל, והימנעות ממנה היא החריג, עומדת בעינה, ניתן להחיל הלכה זו בגמישות רבה יותר כאשר מדובר בעבירות אסדרתיות של אחריות קפידה. "

22. בעניינו של הנאשם שבפני, הרשעה לא תפגע בשיקומו.

בפתח דבריו, ביקש ב"כ הנאשם להפנותו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר שיבחן את שאלת ההרשעה. אלא שב"כ הנאשם אישר שהנאשם הוא אדם נורמטיבי שאינו טעון שיקום, ולאור הערת בית המשפט, הסכים שאין צורך בבחינת שיקום וכי שאלת הנזק הקונקרטי תיבחן ללא תסקיר של שירות המבחן.

ככלל, תסקיר שירות המבחן יכול לסייע לבית המשפט כמעט בכל הליך פלילי, שירות המבחן אוסף נתונים רבים אודות כל נאשם ממקורות שונים, ומלמד אודותיו בתחנות חייו השונות, שירות המבחן בוחן אפשרויות טיפוליות שונות, ובא בהמלצות עונשיות.

אלא ש"השמיכה קצרה" - שירות המבחן קורס מעומס פניות, תקנים רבים של קציני מבחן אינם מאוישים, ונכון לעת

הזו, לצורך קבלת תסקיר בהליך פלילי "רגיל", של אדם שאינו עצור, נדרשת המתנה של כ- 10 חודשים. זמן שהוא בלתי סביר לכל הדעות.

כשזו המציאות, בנסיבות התיק שבפני, בו אין צורך בבחינת שיקומו של הנאשם, אני סבורה שאין הצדקה להסתייע בשירותיו החשובים של שירות המבחן, במחיר של הארכת ההליך בתיק זה בתקופה של כמעט שנה נוספת, כמו גם בזבז משאבי הזמן היקרים של שירות המבחן במקום לנצלם במקום בו הם יותר נדרשים.

23. אם כן, משאין על הפרק שיקולי שיקום (ולא בגלל אי ההפניה לשירות המבחן, אלא בשל כך שבפני נאשם נורמטיבי שלא זקוק לשיקום), אבחן עתה אם יגרם לנאשם נזק מההרשעה בעוצמה כזו המצדיקה את ביטולה.

24. כאמור, הנזק עליו הצביע הנאשם הוא נזק שעלול להיגרם לפרנסתו. עיסוקו של הנאשם הוא בגיזום וכריתת עצים. הנאשם גוזם מוסמך. עיקר עבודתו מול רשויות ומשרדי ממשלה. הנאשם הציג לבית המשפט שני מכרזים של עיריית רחובות ושל קק"ל מהן עולה כי תנאי סף להשתתפות במכרזים הוא העדר הרשעות קודמות. הנאשם הביע חשש כבד כי במידה ויורשע, תופסק עבודתו מול מוסדות ציבוריים עימם עובד ולא יוכל לשוב ולהתפרנס במקצועו, שכן סיכויי לזכות במכרזים יקטן בשל התנאי שדורש העדר הרשעות.

25. אילו עניינו של הנאשם היה נבחן על פי הקריטריונים שהותוו בהלכת כתב, יכול ולא היה מקום להורות על ביטול הרשעתו בדיון, שכן הנזק הנטען הוא ערטילאי, אין וודאות שתופסק העסקתו, אין וודאות שכל המכרזים דורשים העדר הרשעה, ועל כן, אין וודאות שפרנסתו תיפגע פגיעה אנושה.

עם זאת, ולאור ההלכה שנקבעה בעניין זה ברע"פ דוד שבתאי שלעיל, ולאחר שבחנתי את הנתונים בגמישות רבה יותר, הגעתי לכלל מסקנה כי הגם שהנזק שעלול להיגרם לפרנסת הנאשם כתוצאה מהרשעתו לא הוכח באופן וודאי, עדיין במכלול הנסיבות מצאתי כי יש מקום להורות על ביטול הרשעת הנאשם בדיון.

עסקינן בנאשם נורמטיבי, נעדר הרשעות קודמות מכל סוג, נאשם שתרם ועודנו תורם למדינה ולחברה במסגרת שירותו הצבאי. הנאשם עדיין משרת בצה"ל כרב סרן במילואים, בשנת 2019 קיבל תעודת הצטיינות ממפקד פיקוד הצפון - "על המסירות, הדבקות במשימה, היוזמה והמצוינות בעשייה". כפי שהעיד מפקדו בצבא, אשר מכיר אותו שנים רבות, הנאשם במסגרת פועלו בשירות הצבאי הביא להצלת חי"אדם, התנדב לבוא ולכרות עצים בגבול עזה תחת אש צלפים על מנת לסייע לצבא.

הנאשם, על אף שבחר לנהל משפטו, בשלב הטיעונים לעונש, לקח אחריות מלאה על מעשיו, הסביר את הנסיבות, כי בשל היכרות של שנים בתחום לא דרש לראות אישור בכתב, הבין שעשה טעות. מדבריו ניתן להתרשם כי הוא בעל רגישות רבה לערך המוגן, ובמסגרת עבודתו "הציל" עצים רבים מכריתה, בכך שיעץ לאנשים שפנו אליו להימנע מלכרות עצים במקום שבו סבר שאין בכך צורך. הנאשם ציין כי למד את הלקח, והאירוע לא יחזור על עצמו. בניגוד לטיעוני ב"כ המאשימה לא התרשמתי כי לקיחת האחריות היא אסטרטגית בלבד, אלא אמיתית ומהותית.

לא ניתן להתעלם מהעובדה שחלפו 5 שנים מאז האירוע, במהלך התנהל נגדו הליך זה. ויודגש כי הימשכות ההליכים בתיק אינה נעוצה בהתנהלות הנאשם. כתב האישום הוגש לאחר למעלה משנה לאחר ביצוע העבירה, הדיון הראשון התקיים כשנתיים לאחר ביצוע העבירה (דיון אחד נדחה בשל המצב הבטחוני).

על אף שחלפו 5 שנים, לא נטען כי הנאשם חזר לסורו, מדובר בתקופת זמן שבהחלט יכולה להוות אינדיקציה לכך שהנאשם הפנים את הטעות והפיק הלקחים הנדרשים. חלוף הזמן גם מקהה את חשיבות ההרשעה במקרה זה.

26. אינני סבורה, כי סיום ההליכים ללא הרשעה פלילית, בנסיבות המיוחדות שבפני, תהווה תמריץ שלילי. נהפוך הוא, העומס הנפשי שבניהול הליך ממושך הוא קשה, ודווקא התמריץ של נקיטת הליכים מנהליים הוא רב.

27. אינני סבורה כי קנס כספי נמוך מזה שהוטל על החברה הסולארית יפגע בעקרון אחדות הענישה. החברה הסולארית היא הנהנית העיקרית מתוצאות מעשיו של הנאשם, שכן היא זו שתוכל להעצים את רווחיה כתוצאה ממעשיו. החברה הסולארית היא "הכיס העמוק". ויודגש כי נציגי החברה הסולארית הם אלו שהזמינו את עוזר פקיד היעירות למקום, הסבירו לו את מהות העבודה, שמעו את הערותיו, שמעו את עמדתו, את המותר והאסור והעבירו את המסר כפי שהעבירו אל הנאשם.

בנסיבות אלו, והגם שהנאשם הוא שהוציא אל הפועל את כריתת העצים, אני סבורה כי בנסיבות דנן ובשים לב לנתוני האישיים של הנאשם שבפני, הענישה הכלכלית שתוטל עליו צריכה להיות באופן משמעותי קלה יותר מזו שהוטלה על החברה הסולארית.

28. סיכומי של דבר אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם, (הקביעה כי ביצע את העבירה נותרת כמובן בעינה).

אני מחייבת את הנאשם כדלקמן:

- א. הנאשם ישלם פיצוי לטובת קרן קיימת לישראל בסך 18,000 ₪ . הפיצוי ישולם ב- 18 תשלומים חודשיים רצופים ושווים, תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.7.22
- ב. הנאשם יתחייב בפני על סך של 25,000 ₪ שלא יעבור כל עבירה על פקודת היעירות תוך שנה מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 20 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, כ"ה ניסן תשפ"ב, 26 אפריל 2022, במעמד הצדדים.